

TENDENSEN VERMOGENSRECHT 2018

TENDENSEN
VERMOGENSRECHT 2018

Renate BARBAIX
Nicolas CARETTE
(editors)

Tendensen Vermogensrecht 2018
Renate Barbaix en Nicolas Carette (eds.)
Myriam-Alexandra Vreven (redactiesecretaris)

© 2018 Intersentia
Antwerpen – Cambridge
www.intersentia.be

ISBN 978-94-000-0939-4
D/2018/7849/58
NUR 820

Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

VOORWOORD

Tendensen Vermogensrecht is een project van de Onderzoeksgroep Persoon & Vermogen aan de Universiteit Antwerpen, dat een jaarlijkse studiedag te Antwerpen omvat, georganiseerd door de professoren Barbaix en Carette, en een uitgebreid verslagboek. De doelstelling is meervoudig. Het project beoogt zowel een actualisering of update als een verdieping en concretisering binnen het vermogensrecht, en meer bepaald het familiaal vermogensrecht en het zakenrecht. Bijzondere aandacht gaat naar vragen en bekommernissen uit de praktijk.

De studiedag bevat twee delen. Een eerste deel biedt een overzicht van de **actuele ontwikkelingen** in het familiaal vermogensrecht en het zakenrecht, op basis van een rechtspraakoverzicht en met inbegrip van nieuwe wetgeving.

Een tweede deel bevat een aantal **actuele topics** die zich op het snijpunt van beide disciplines bevinden.

Het verslagboek is uitgebreider en bevat naast de bijdragen van de studiedag nog een bijkomend, derde deel: '**Recht-uit de praktijk**'. Daarin worden een aantal knelpunten, clausules en procedureaspecten concreet toegelicht. De opzet (en wens) is om in deze rubriek een daadwerkelijke interactie met de praktijk tot stand te brengen. Vragen en suggesties daartoe kunnen worden bezorgd via tendensenvermogensrecht@uantwerpen.be, waarvan een selectie aan bod kan komen in een volgende editie.

In de voorliggende zesde editie geven ondergetekenden in het eerste deel een overzicht van de recente ontwikkelingen in het familiaal vermogensrecht resp. het zakenrecht.

In het tweede deel analyseert rechter Bart Van Den Bergh de rol van de notaris in de procedure van vereffening-verdeling. Notaris Pieter-Jan De Decker geeft een stand van zaken van het koninginnenstuk van de vereffening: de woonstvergoeding.

Het derde deel focust op knelpunten. Drs. Nick Portugaels analyseert het casatiearrest van 3 april 2017 aangaande de mogelijkheid om een vordering tot vernietiging op basis van benadeling in te stellen tegen een dading. Dr. Johan Van de Voorde bespreekt een selectie van aandachtspunten inzake de verkrijgende verjaring bij vastgoedtransacties. Dra. Linde Wuyts analyseert de transgenerationale inbreng als nieuw erfrechtelijk correctiemechanisme. Notaris Frank Buysens gaat in op de problemen die rijzen in het kader van de toebedeling van een onroerend goed in het kader van de onderhandse regelingsakte. Ten slotte bestudeert Drs. Bert Van Den Houte de erfrechtelijke positie van de erfgenaam die de verzor-

ging van de erflater op zich heeft genomen en analyseert hij de mogelijkheden tot vergoeding van deze erfgenaam.

Aldus hopen wij een accurate, actuele en betrouwbare gids voor de dagelijkse praktijk aan te bieden.

Prof. dr. Renate BARBAIX

Prof. dr. Nicolas CARETTE

INHOUD

<i>Voorwoord</i>	v
DEEL I. ACTUELE ONTWIKKELINGEN	1
Hfdst I. Actuele ontwikkelingen familiaal vermogensrecht 2017 RENATE BARBAIX	3
I. Inleiding	3
1. <i>Opzet</i>	3
2. <i>Stroomversnelling</i>	3
II. Tendensen in het huwelijksvermogensrecht	4
3. <i>Krachtlijnen wetsvoorstel 13 december 2017</i>	4
a. Wettelijk stelsel	5
4. <i>Algemeen</i>	5
5. <i>Verfijning wettelijk stelsel – Titre en finance en correcte allocatie beroepsinkomsten</i>	5
6. <i>Verfijning wettelijk stelsel – Huwelijksvermogensrechtelijke neutraliteit wijze van beroepsuitoefening</i>	5
7. <i>Verfijning wettelijk stelsel – Individuele levensverzekering</i>	6
b. Het stelsel van scheiding van goederen	7
8. <i>Algemene regels voor alle stelsels</i>	7
9. <i>Wettelijke verankering voor het finaal verrekenbeding over de aanwinsten</i>	7
10. <i>Rechterlijke billijkheidscorrectie</i>	8
III. Tendensen in het erfrecht	8
A. Inleiding	8
11. <i>Diverse (voorgenomen) wijzigingen</i>	8
B. Erfkeuze	9
12. <i>Wet 6 juli 2017 – Vorm van de erfkeuze</i>	9
13. <i>Wet 6 juli 2017 – Omvang van de erfkeuze</i>	10
c. Wettelijke devolutie	10
1. Wie is een ab intestaat erfgerechtigde?	10
a. Bloedverwanten	10
14. <i>Wetsvoorstel 13 december 2017 – Toewijzingsregels – Doorverwijzing</i>	10

b.	Langstlevende echtgenoot	10
i.	Voorwaarden om te erven	10
	15. <i>Wetsvoorstel 13 december 2017 – Voorwaarden om te erven</i> – <i>Aangepaste Valkenierswet</i>	10
ii.	Omvang van de erfrechtelijke aanspraken	11
	16. <i>Wetsvoorstel 13 december 2017 – Omvang van de erfrechtelijke</i> <i>aanspraken</i>	11
iii.	Kenmerken van het erfrecht	12
	17. <i>Wet 31 juli 2017 – Wijziging omzettingsregels in nieuw</i> <i>samengestelde gezinnen</i>	12
	18. <i>Nieuwe omzettingsmodaliteit – Omzetting in een onverdeeld</i> <i>aandeel</i>	12
	19. <i>Initiatiefrecht voor de omzetting in een onverdeeld aandeel</i>	12
	20. <i>Toepassing van de gewone omzettingsmodaliteiten in nieuw</i> <i>samengestelde gezinnen (?)</i>	13
	21. <i>Omzetting in een onverdeeld aandeel – Personeel toepassings-</i> <i>gebied</i>	14
	22. <i>Samenloop tussen gemeenschappelijke en niet-gemeenschap-</i> <i>pelijke afstammelingen (?)</i>	14
2.	Hoe wordt de nalatenschap verdeeld?	15
a.	De wijze van verdeling	15
	23. <i>Wet 31 juli 2017 – Behoud van het principe: Erfrecht in natura</i>	15
	24. <i>Uitzondering op het erfrecht in natura – Op grond van de wet</i>	16
	25. <i>Uitzondering op het erfrecht in natura – Op grond van een</i> <i>testament of een overeenkomst</i>	16
	26. <i>Uitzondering op het erfrecht in natura – Zonder wettelijke,</i> <i>testamentaire of conventionele rechtsgrond</i>	16
b.	Het voorwerp van de verdeling: de te verdelen massa	17
	27. <i>Wet 31 juli 2017 – Fundamentele wijzigingen regels inbreng</i>	17
	28. <i>Aard van de inbreng</i>	17
i.	Wie kan de inbreng vragen?	18
	29. <i>Algemene regel</i>	18
	30. <i>Erfgenaam-bloedverwant</i>	18
	31. <i>Langstlevende echtgenote</i>	18
	32. <i>Langstlevende wettelijk samenwonende partner</i>	18
ii.	Wanneer is er sprake van inbreng?	19
	33. <i>Principe: twee vereisten</i>	19
	34. <i>Enkel de erfgenaam-bloedverwant</i>	19
	35. <i>Niet de langstlevende partner</i>	19
	36. <i>Enkel een erfgenaam-bloedverwant die tot de nalatenschap</i> <i>komt</i>	20
	37. <i>Algemeen</i>	20

	38. “Kapitaalgift” versus “dienstengift”	20
	39. Onderscheid	21
	40. Kwalificatieregels – Principe	21
	41. Kwalificatieregels – Uitzonderingen (?)	22
	42. Binnen deel – Buiten deel – Hoe beslist de beschikker?	23
	43. Binnen deel – Buiten deel – Wanneer beslist de beschikker?	24
	44. Probleemstelling	26
	45. Prioritaire aanrekening op de globale reserve en inbreng	26
	46. Principe	29
	47. Uitzondering 1 – Plaatsvervulling	29
	48. Uitzondering 2 – Inbreng ten behoeve van een derde	29
	49. Inbreng van schulden tegenover de overledene	31
	50. Inbreng van schulden tegenover de onverdeeldheid	31
	51. Wijze van inbreng	31
iii.	Hoe gebeurt de inbreng?	31
	52. Algemeen	31
	53. Regel: inbreng in waarde	32
	54. Uitzondering op verzoek begiftigde – Inbreng in natura	32
	55. Welke waarde? – Principe – Intrinsieke waarde datum schenking	33
	56. Welke waarde? – Uitzondering 1 – Onvolledige beschikkings- bevoegdheid	34
	57. Welke waarde? – Uitzondering op uitzondering – Onvolledige beschikkingsbevoegdheid na overlijden schenker	35
	58. Welke waarde? – Uitzondering 2 – Erfovereenkomst over de waarde	35
	59. Relevante waarde leaat	36
	60. ‘Intrinsieke waarde’	36
	61. Intrinsieke waarde – Last	37
	62. Algemeen	37
	63. Principe 1: geen inbreng doen	37
	64. Principe 2: geen inbreng vorderen	37
	65. Toch een recht van vruchtgebruik	38
	66. Recht op inkorting (?)	39
D.	Conventionele devolutie	40
	67. Wet 31 juli 2017	40
D1.	Erfovereenkomsten	40
	68. Algemeen overzicht van de wijzigingen	40
a.	Draagwijdte	40
	69. Artikel 1100/1 BW als sleutelbepaling	40
	70. Principieel verboden, tenzij toegelaten	41

71.	<i>Bedingen “OBT – OBT” – Principieel toegelaten, tenzij verboden</i>	41
72.	<i>Begrip erfovereenkomst – Verduidelijking bij de reparatiewetgeving (?)</i>	42
b.	Nieuw toegelaten erfovereenkomsten	43
73.	<i>Punctuele versus globale erfovereenkomsten.</i>	43
i.	De punctuele erfovereenkomst	44
74.	<i>Voorbeelden</i>	44
ii.	De globale erfovereenkomst	44
75.	<i>Algemeen.</i>	44
76.	<i>Partijen</i>	44
77.	<i>Evenwicht</i>	45
78.	<i>Gevolgen van de globale erfovereenkomst</i>	45
c.	Totstandkomingsvereisten voor de erfovereenkomst	46
79.	<i>Handelingsbekwaamheid – Minderjarigen</i>	46
80.	<i>Handelingsbekwaamheid – Meerderjarige handelingsonbekwame</i>	46
81.	<i>Vormvereisten.</i>	47
82.	<i>Publiciteit</i>	48
d.	Gevolgen van de erfovereenkomst	48
83.	<i>Erfrechtelijke gevolgen voor de partijen</i>	48
84.	<i>Erfrechtelijke gevolgen voor de rechtsopvolgers van de partijen.</i>	48
85.	<i>Ondankbaarheid</i>	48
e.	Sanctie	49
86.	<i>Absolute vernietigbaarheid</i>	49
87.	<i>Absolute vernietigbaarheid – Reparatiwetgeving (?)</i>	49
D2.	De reserve	49
88.	<i>Algemeen overzicht van de wijzigingen</i>	49
1.	Wie is een reservataire erfgenaam?	50
89.	<i>(Nog slechts) twee categorieën reservataire erfgenamen op grond van de wet.</i>	50
90.	<i>Verlies van de ascendentenreserve</i>	50
2.	Wat is de omvang van de reserve?	50
91.	<i>Dubbel perspectief</i>	50
a.	De breukdelen: het reservataire deel versus het beschikbaar deel.	50
92.	<i>Reservataire en beschikbaar deel</i>	50
i.	De reserve van de afstammelingen.	51
93.	<i>Afstammeling</i>	51
94.	<i>Reserve in volle eigendom (?)</i>	51
95.	<i>Omvang reserve – Vast breukdeel, verdeeld over afstammelingen die effectief tot de nalatenschap komen.</i>	51

	96. <i>Individuele reserve – Aantal staken dat tot de nalatenschap komt</i>	51
ii.	De reserve van de langstlevende echtgenote	52
	97. <i>‘Langstlevende echtgenote’</i>	52
	98. <i>Omvang reserve</i>	52
	99. <i>Reserve en voorhuwelijkse schenkingen</i>	52
iii.	Bijzondere hypothese van samenloop van afstammelingen met een langstlevende echtgenote	54
	100. <i>Algemeen</i>	54
	101. <i>Vergroot beschikbaar deel</i>	54
	102. <i>Probleemstelling</i>	54
	103. <i>Principe – Prioritaire aanrekening op het beschikbaar deel</i>	55
	104. <i>Vruchtgebruik op een deel van de nalatenschap</i>	55
	105. <i>Vruchtgebruik op bepaalde goederen</i>	57
b.	De fictieve massa	58
	106. <i>Algemeen</i>	58
	107. <i>Aftrek van de schulden</i>	58
	108. <i>Waardering van toe te voegen schenkingen – Terugverwijzing</i>	59
3.	Hoe wordt de reserve beschermd?	59
	109. <i>Driestappenbescherming</i>	59
a.	Verduidelijking van de aanrekeningsregels	59
	110. <i>Wat wordt op het beschikbaar deel aangerekend?</i>	59
b.	Hoe gebeurt de inkorting?	60
	111. <i>Inkorting in waarde</i>	60
	112. <i>Positie van de derde-verkrijger</i>	60
	113. <i>Vordering tot inkorting door de langstlevende echtgenote</i>	61
	114. <i>Drie uitzonderingen – Inkorting in natura</i>	61
4.	Hoe lang wordt de reserve beschermd?	62
	115. <i>Principe</i>	62
	116. <i>Gift aan een erfgenaam</i>	62
	117. <i>Gift aan een niet-erfgenaam</i>	63
5.	Kan de reserve worden aangetast?	63
	118. <i>Onterving versus afstand</i>	63
a.	Onterving door de erflater	64
	119. <i>Onterving van de descendents</i> ?	64
	120. <i>Onterving van de langstlevende echtgenote – Bijkomende mogelijkheden</i>	64
b.	(Anticipatieve) verzaking aan de reserve door de reservataire erfgenaam	65
	121. <i>Anticipatieve verzaking – Algemeen</i>	65
	122. <i>Artikel 918 BW</i>	65
	123. <i>Artikel 924, lid 4 BW</i>	66

	124. Verzaking bij globale erfovereenkomst.	66
IV.	Tendensen in het schenkingen- en testamentenrecht	66
	125. Wet 6 juli 20017 – Afschaffing machtiging legaten aan vzw’s en stichtingen	66
Hfdst II.	Actuele ontwikkelingen zakenrecht 2017	
	NICOLAS CARETTE.	67
I.	Inleiding	67
	1. Opzet en afbakening.	67
II.	Onderscheid der goederen.	67
A.	Roerende en onroerende goederen.	67
	2. Luik 9 februari 2017 (na Cass. 13 september 2013) – (Onroerende) werken (verwijzing)	67
B.	Domeingoederen: openbaar en privaat domein	68
	3. GwH 12 oktober 2017 – Is niet-toepassing art. 35-37 Veldwetboek op openbaar domein grondwettelijk?	68
III.	Eigendom en vermogen	69
A.	Algemeen	69
	4. Luik 9 februari 2017 (na Cass. 13 september 2013) – Voorwerp onroerend eigendomsrecht (verwijzing).	69
	5. Wet 18 oktober 2017 – “Kraakwet”.	70
B.	Schending eigendomsregels en onrechtmatige daad	71
	6. Cass. 9 februari 2017 – Schending eigendomsrecht als fout voor art. 1382 BW.	71
C.	Afpaling	75
	7. Cass. 24 april 2017 – Art. 1 en 141 Hyp.W. niet van toepassing op afpaling.	75
D.	Fiduciaire eigendom	77
	8. Algemeen.	77
	9. KB 14 september 2017 – Inwerkingtreding Pandwet.	77
	10. Wet 21 december 2017 – Kwaliteitsrekening vastgoedmakelaar	78
IV.	Mede-eigendom.	79
A.	Appartementsmede-eigendom	79
	11. Aanpassing appartementswet (verwijzing)	79
	12. Cass. 18 september 2017 – Algemeen	80
	13. Cass. 18 september 2017 (vervolg) – Principiële onaanvechtbaarheid beslissing AV buiten vervaltermijn.	80
	14. Cass. 18 september 2017 (vervolg) – (Autonome) inningsbevoegdheid syndicus.	81
	15. Luik 9 februari 2017 (na Cass. 13 september 2013) – Privatieve vs. gemeenschappelijke aard buitenparkeerplaatsen en bevoegdheid VME (verwijzing).	82

V.	Burenhinder	83
A.	Toepassingsvoorwaarden	83
	16. <i>Overzicht</i>	83
1.	Toerekenbaarheid	83
	17. <i>Algemeen</i>	83
	18. <i>Cass. 10 maart 2017 – (Niet-)toerekenbaarheid aan verhuurder</i>	84
	19. <i>Cass. 16 februari 2017 – (Wel) toerekenbaarheid aan verhuurder</i>	85
	20. <i>Cass. 16 februari 2017 (vervolg) – Toerekenbaarheid aan blote eigenaar-erfgenaam na overlijden verhuurder-rechtsvoorganger</i>	86
	21. <i>Cass. 16 februari 2017 (vervolg) – Enkele beschouwingen</i>	87
	22. <i>GwH 12 oktober 2017 – Burenhinder en de overheid</i>	88
VI.	Onroerende natrekking en opstal	90
	23. <i>Algemeen</i>	90
	24. <i>Luik 9 februari 2017 (na Cass. 13 september 2013) – Voorwerp onroerend eigendomsrecht anders dan grond. Wat voorafging</i>	90
	25. <i>Luik 9 februari 2017 (na Cass. 13 september 2013) (vervolg) – Restrictieve bevestiging cassatierechtspraak</i>	92
	26. <i>Luik 9 februari 2017 (na Cass. 13 september 2013) (vervolg) – Beschouwingen en remedies</i>	93
VII.	Vruchtgebruik	94
	27. <i>Cass. 16 februari 2017 – Hoedanigheid verhuurder bij huurovereenkomst door decujus bij VG-BE o.g.v. wettelijke devolutie</i>	94
	28. <i>Cass. 18 september 2017 – Vereiste alea bij verkoop blote eigendom met lijfrente. Overzicht</i>	94
	29. <i>Cass. 18 september 2017 (vervolg) – Vereiste alea bij verkoop blote eigendom met lijfrente. Beschouwingen</i>	97
VIII.	Erfdienstbaarheden	101
	30. <i>Ontstaanswijzen erfdiensbaarheden</i>	101
	31. <i>GwH 12 oktober 2017 – Is niet-toepassing van art. 35-37 Veldwetboek op openbaar domein grondwettelijk?</i>	101
IX.	Varia: zakelijke rechten en insolventierecht (art. XX.139 WER)	104
	32. <i>Art. XX.139 WER en zakelijke rechten</i>	104

DEEL II.	ACTUELE TOPICS	107
Hfdst I.	Wie is er bang van de actieve notaris-vereffenaar? BART VAN DEN BERGH	109
I.	Inleiding – Hamvraag.	109
II.	De notaris en de rechter op de catwalk: een vergelijking	109
A.	De taak van de rechter	109
1.	Het beschikkingsbeginsel	110
2.	Gewijzigde inzichten over de taak van de rechter	111
3.	Beperkingen van de taak van de rechter	112
4.	Het lijdelijkheidsbeginsel.	113
B.	Het statuut van de notaris-vereffenaar.	114
1.	De notaris-vereffenaar is een gerechtsmandataris of medewerker van de rechtsbedeling.	114
2.	De notaris-vereffenaar is geen rechter in organieke zin	115
III.	Kan de notaris meer dan de rechter?	116
A.	Het verbod geformuleerd in artikel 297 Ger.W. richt zich niet tot de notaris-vereffenaar.	117
B.	De (wettelijke) informatieplicht van de notaris-vereffenaar.	117
1.	Algemeen	117
2.	Ook voor gerechtelijke opdrachten?	118
3.	En wat is de visie van het Hof van Cassatie?	119
4.	Ook de rechter mag informeren	120
C.	De bemiddelende en verzoenende taak van de notaris-vereffenaar . . .	121
D.	De door de wetgever zelf gewilde specifieke rol van de notaris- vereffenaar	123
1.	Algemeen	123
2.	Taakverdeling notaris-vereffenaar/rechter: complementariteit vs. exclusiviteit.	124
3.	Exclusieve bevoegdheid van de notaris-vereffenaar om te vereffe- nen en te verdelen	125
4.	Onafhankelijkheid van de notaris-vereffenaar.	125
5.	De notaris-vereffenaar spreekt geen recht.	126
E.	De actieve rol van de notaris-vereffenaar in de bewijsgaring.	127
1.	Algemeen	127
2.	Wettelijk onderzoeksmandaat van de notaris-vereffenaar	128
3.	De centrale rol van de notaris bij de boedelbeschrijving	129
4.	Grenzen aan de actieve rol van de notaris-vereffenaar bij de bewijsgaring.	131
IV.	Wat kan de notaris-vereffenaar wel en wat kan hij niet?	133
A.	Aanspraken en stukken	133
B.	Het beschikkingsbeginsel	133

C.	De stelplicht van de partijen	134
D.	Wisselwerking tussen de taak van de partijen en de taak van de notaris	137
E.	Taak van de notaris-vereffenaar bij “verstek” van een van de partijen	138
V.	Besluit	143
Hfdst II.	Een stand van zaken over de woonstvergoeding, de koningin van de vereffening! PIETER-JAN DE DECKER	147
I.	Inleiding	147
II.	Huwelijksstelsel van gemeenschap van aanwinsten	148
A.	Het kader van de woonstvergoeding	149
1.	Het tijdstip van ontbinding van het huwelijk	149
2.	De postcommunautaire onverdeeldheid en beheersrekening	151
3.	De woonstvergoeding.	154
4.	Onderhoudsbijdrage tussen echtgenoten	158
B.	De verschillende periodes waarin woonstvergoeding wordt gevorderd	162
1.	Tijdens het huwelijk	162
2.	Tijdens de echtscheidingsprocedure	163
3.	Tijdens de procedure van vereffening-verdeling	174
C.	Aanrekening van de onderhoudsbijdrage in geld	176
D.	Invloed van het verblijf van de kinderen op de woonstvergoeding.	179
III.	Huwelijksstelsel van scheiding van goederen, wettelijke of feitelijke samenwoning.	181
A.	Huwelijksstelsel van scheiding van goederen	182
1.	Tijdstip van ontbinding van het huwelijk	182
2.	Bijdrage in de lasten van het huwelijk	182
3.	Gevolg van de feitelijke scheiding.	184
4.	Woonstvergoeding	185
B.	Wettelijke samenwoning en feitelijke samenwoning.	187
IV.	Verjaring van de woonstvergoeding en interesten op de woonstvergoeding	189
V.	Besluit	192

DEEL III.	RECHT-UIT DE PRAKTIJK	195
Hfdst I.	Knelpunten	
Afdeling I.	Een vaststellingsovereenkomst die een einde maakt aan een onverdeeldheid: over benadeling, de contractvrijheid en het nieuwe erfrecht	
	NICK PORTUGAELS	197
I.	Inleiding	197
II.	Dading	199
III.	Benadeling bij dading	202
A.	Benadeling bij dading die verdeling inhoudt	202
1.	Benadeling	202
2.	Gekwalificeerde benadeling	206
B.	<i>Lex specialis, lex generalis, lex parsimoniae</i>	208
C.	Conventionele modulering	209
IV.	Besluit	215
Afdeling II.	Aandachtspunten inzake de verkrijgende verjaring bij vastgoedtransacties. <i>Capita selecta</i>	
	JOHAN VAN DE VOORDE	219
I.	Inleiding	219
II.	De verkrijgende verjaring kort geschetst	221
III.	Aandachtspunten vóór de vastgoedtransactie	222
A.	Bewijs van de verkrijgende verjaring	223
1.	Inleiding	223
2.	Bewijs van het (voldoende langdurige) verjaringsbezit	224
a.	Algemene bewijsregels	224
b.	Bewijs van de bezitsmacht	226
i.	Bezitsmacht in het algemeen	226
ii.	Uitgestrektheid van het bezit	229
iii.	Duur van het bezit	232
iv.	Voorbeelden van bezitsdaden voor onroerende goederen	233
c.	Bewijs van de bezitswil	235
i.	Bewijs door een wettelijk vermoeden	235
ii.	Concreet bewijs	236
iii.	Ontkrachting van de bezitswil	237
iv.	Concretisering voor de notaris	237
d.	Bewijs van titelomzetting	238
i.	Inleiding	238
ii.	De oorzaak die van een derde voortkomt	241
iii.	De openlijke tegenspraak	242

3.	Bewijs van andere vereisten	244
4.	Vorm te geven aan de verzamelde bewijsmiddelen	245
a.	Een vaststellingsovereenkomst	245
b.	Een vaststellingsvordering	247
c.	Een eenzijdige verklaring door de verjaringsbezitter	248
i.	Begripsomschrijving	248
ii.	Waarde	248
iii.	Procedure en toelaatbaarheid	250
B.	Publiciteit van de verkrijgende verjaring	251
1.	Gewone wijze van publiciteit	251
2.	Bijzonderheden voor registergoederen (i.h.b. onroerende goederen)	252
3.	Publiciteitsmaatregelen voor sommige bijzondere goederen	253
a.	Verkrijgende verjaring van delen van aangrenzende gronderven	253
b.	Verkrijgende verjaring binnen een appartementsmede-eigendom	253
i.	Wanneer is publiciteit nodig?	253
ii.	Rechtspleging	253
C.	Redenen die de verkrijgende verjaring verhinderd kunnen hebben	254
D.	Een specifiek probleem: de verkrijgende verjaring van rechten van overgang (in de ruime zin)	256
IV.	Aandachtspunten tijdens de vastgoedtransactie	259
A.	Inlichten van de verkrijgers over de verkrijgende verjaring	259
1.	Verplichtingen	259
2.	Impact op de goede trouw van een kennisgeving van de verkrijgende verjaring	260
B.	Omschrijving van het bezeten gronderf (bezitsvoeging en wettige titel)	262
V.	Aandachtspunten na de vastgoedtransactie	266
A.	Mogelijk maken van de verkorte verkrijgende verjaring door de verkrijger	266
B.	Overhandigen van de bewijzen voor de verkrijgende verjaring door de overdrager	267
VI.	Afsluitend overzicht van aandachtspunten	268
Afdeling III. Gelijkheid na de schenking door een grootouder aan een kleinkind: de transgenerationele inbreng als nieuw erfrechtelijk correctiemechanisme		
	LINDE WUYTS	271
I.	Inleiding	271
II.	De transgenerationele inbreng: een toegelaten erfovereenkomst	275
III.	De transgenerationele inbreng: correctiemechanisme voor gelijkheid onder de afstammelingen	280

A.	Gelijkheid tussen de familiestaken bij het overlijden van de grootouder-schenker	280
1.	De ouder van het begiftigde kleinkind komt tot de nalatenschap van de grootouder-schenker	281
2.	De ouder van het begiftigde kleinkind komt niet tot de nalatenschap van de grootouder-schenker	284
B.	Gelijkheid tussen de kleinkinderen bij het overlijden van de ouder die de schenking ten laste nam	285
IV.	Besluit	289
Afdeling IV. De verzorging van de erflater: een erfrechtelijke benadering		
	BERT VAN DEN HOUTE	291
I.	Inleiding	291
II.	De toekomstige erflater heeft geen vergoeding voor de verzorgende erfgenaam voorzien.	293
A.	Is er in het Belgische recht ruimte voor een vergoedingsaanspraak?	293
B.	Wel een wettelijke vergoedingsaanspraak in Nederland en Duitsland	295
III.	De toekomstige erflater heeft wél een vergoeding voor de verzorgende vermoedelijke erfgenaam voorzien	301
A.	Een schulderkennis of schenking	301
B.	Vergoeding waarbij er niets op papier werd gezet	302
C.	Een zorgovereenkomst	303
D.	Een zorgovereenkomst ... in een globale erfovereenkomst?	304
IV.	Besluit	306
Afdeling V. Onderhandse akte echtscheiding door onderlinge toestemming met toebedeling van een onroerend goed aan één echtgenoot		
	FRANK BUYSSENS	307